

TÉSEK

vastagabb betűs 50 lej. Álláspróhirdetések díja egy továbbított jegyzési hírek díja 50 lej.

forgalmas helyen jó kemencével I. Str. G. Tamás, (L-u.) 41.

nőidivat szakmá-kirakatrendezésben segéd, ki a román, német nyelvet megfelelő állást ké-nyben, esetleg vidé-ki katonaviselt jel-ki kiadóhivatal to-

polónó, megfelelő állattal, erélyes, azon-vétetik. Románul megkívántatik. Je-és d. e. 9-11. Szanatoriumban, tr. Regala 12-a.

falódi farkas kutya a. 15. ajtó 8.

utor

csőbbsen besze-ető, hitelképe-ek részlet ked-vezmény.

ein I.
eg. Ferdinand 69

rozott

ki-
Er-
its-
kai-

soarán

Parneu palota, Utazóknak aut Müller.

n

680.—

960.—

340.—

480.—

260.—

480.—

252.—

16.—

16.—

4.—

3.—

LUJ

Szerkesztőség, kiadó-hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:

Szerk. és kiadóhivatal 9-77

Zs. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályá-ndvaron és vidéken 5 lej Bukarestben is 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	1150
Félévre	600
Negyedévre	320
Egy hónapra	110

Csehszlovákiában	
Egy hónapra	Ck 40.—
Egyes szám	3.—

1927 április 1 Péntek

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 75 szám

5687 Véadar 28

Amig egyelnök eljut odáig...

— Szép kis független bíróság! — vágta a szemébe Schadl elnöknek vitéz Prónay Pál ur és Schadl elnök alig kockáztatta meg a merészséget, hogy dühbe guruljon. A végén mégis dühbe gurult, bár minden bizonnyal nem szívesen, mert egy kicsit Prónay büntársának érezte magát. Mielőtt ugyanis annak rendje és módja szerint dühbe gurult volna, eszébe jutottak azok a régi jó, bár már levitézlett idők, amikor a kurzus független bírósága tényleg szemet hnyt a Prónayak jog- és törvényellenes függetlenségi harcának és futni hagyta mindazokat, akik függetlenül a független bíróságtól, függesztették fel akasztófákra szerencsétlen embe-
rek százait.

Azóta jődő telt el és a magyar bíróságok kissé felocsudtak aléltágukból. Bár Baecó Béla és Somogyi Béla gyilkosai ma is szabadon járnak szerte a világban, a független magyar bíróság lassan-lassan kezd felocsudni aléltágából és egy-egy ítélettel már a megtorlás fegyverét használja a „függetlenül”, azaz minden emberi méltóságtól és becsülettől függetlenül működő különítményi korifeusokkal szemben.

Az elszabadult furiákat azonban nehéz láncra verni és Schadl elnök urnak és társainak még számos esetben lesz alkalmuk meggyőződni arról, hogy csaknem lehetetlen. A Prónayak még mindig külön hatalomnak érzik magukat s bár mentalitásukkal már senki sem azonosítja magát, — ök ama lélektani kapcsolat révén, melyet a közelmúlt tapasztalatai dagasztottak nagyra bennük, jogot formálnak a multhoz és a betyárbecsület téves és meghaladott értelmezése szerint hepciáskodnak a bírósággal.

És ha Schadl elnök urnak elveszett a türelme és e pilanatban éppen azon tanácskozik nagyokat nyelve és izzadva, hogy miként lehetne a hepciáskodó urat leinteni és megzabolázní, — akkor ez azt jelenti, hogy a magyar független bíróság kezdi magát függetleníteni a multról és tapogatózva bár, de tényleg érvényt akar szerezni függetlenségének.

Amig Schadl elnök ur egyáltalán eljutott odáig, hogy dühe nyíltan és méltatlankodva keresi a szankciót a Prónay Pál szentelenségére, — bizony sok víz folyt le a Dunán és sok hit ingott meg a bírói függetlenség érvényében. Am a becsületes emberek hitének meg-ingása ma már újra szilárdulóban van, illő te-lát, hogy a Prónayak hite inogjon meg a bi-rói függetlenségben. Hogyne! Az ő számukra csak addig jelentett komoly értéket, valóságot a bírói függetlenség, amíg a bíróságok velük szemben felfüggesztették függetlenségüket és — maguk is megfélemlítve — túrték, hogy ök szabadon garázdálkodjanak.

Ezért a türelemért vezekelt a mai tárgya-láson Schadl elnök ur dühével és izzadság-csöppjeivel. És ezért vezekelt Györffy hadbíró ur is, akinek tisztí becsületszavát egy Prónay Pál, véres emlékü különítmények kétes lelki-ismeretü vezére nyíltan és féltreérthetetlen per-fidiával legyintheti le. Ha ezt netán egy civil-ember tette volna, egy civil ur, akinek talán kellemtlenül személyes visszaemlékezései van-nak a bírói függetlenséggel kapcsolatban, aki-nek valamelyik rokona talán épen Sifók kies vidékén szagolja alulról az ibolyát, akkor Györffy hadbíró ezredes bizonnyal kardot rán-tott volna és példás elégtételt vett volna ma-gának. Am ezuttal Prónay Pál gázolt bele mélyen a becsületébe, amelyhez, meg vagyunk győződve, egyetlen folt nem tapad — és az ezredes urnak hallgatnia kellett, Schadl elnök törvényes dühére kellett bíznia a megtorlás mikéntjét.

Szomorú kép, de tanulságos, sőt egy kissé tragikus is. Mert tragikus dolog az, hogy egy becsületben megőszült bíró és egy becsületes hadbíró-ezredes szemébe Prónay Pál a független bíróságban való kételkedést vághatja, er-kölcsbíróként szerepelhet olyan emberek előtt, akiknek egyetlen, de súlyos bűnük az, hogy egyszer, — egy megfertőzött atmoszférában — elnézőek voltak és bizonyos politikai jelsza-vaknak felülve, egyenrangú félként, bírótárs-ként kezelték — pribékeket. Hogy legföllebb ítéletvégrehajtói tisztségre hivatott egyéneknek megengedték, hogy a bíró tisztos palástjában hivalkodjanak és a Prónay Pálokban hazafia-
kat, nem pedig kalandorokat láttak.

Bizonyos, hogy Schadl elnök és társai tel-jes mértékben, lelkileg és szellemileg szakítottak a közelmúlt kísértéseivel és ma már meg-ingathatatlanul azok, amiknek Prónay Pál ur nem akarja elismerni öket: független bírák.

Prónay Pál botrányba fullasztott egy főrvényszéki tárgyalást

„Szép kis független bíróság!” — mondotta a hirhedt különítményi vezér

(Budapest, március 31. Az Uj Kelet tudósító-jától.) A véres emlékezetű magyar fehér terror egyik leghirhedebb botrányhőse, Prónay Pál állott ma ismételten a budapesti törvényszék előtt, mely egy hírlapi nyilatkozatáért vont felelősségre, amely-ben a hadbírósg ítéletét kritizálta, mely őt egy ügyben elmarasztalta. A tárgyalás alatt Prónay példátlan botrányt provokált, különösen Györffy ezredes-hadbíró kihallgatása közben.

Prónay már vedője előtt rendkívül sértő modor-ban nyilatkozott Györffyről, miért is az elnök nyolevan pengő bírsága ítélte. Majd mikor az elnök kérdésére Györffy kijelentette, hogy sohasem volt titkos társaság tagja, mert az inkompatibilis volna független bírói voltára, Prónay a kezével legyintett és így szólt:

— Szép kis független bíróság!

Ezért a kijelentésért az elnök újra megbírsá-golta Prónayt. Prónayt azonban ez a bírság sem

De amig eljutottak idáig — mennyi könny és kin, szenvedés és jaj fakadt! Mennyi megalá-zást szenvedhettek el önmagukkal szemben is, mert hiszen bizonyos, hogy közben fogosikor-gatva hunytak szemet azok előtt az események előtt, amikkel nem azonosították magukat.

A mementó mindenesetre érdekes és érté-kes. Rendkívül tanulságos nemcsak Schadl el-nök és Györffy ezredes urra nézve, hanem mély tanulságokat rejt magában mindazon tüzzel és jelszavakkal játszó, ingatag lelki habitussal bíró politikusok számára, akik büntetlenséget bizto-sítanak, bár csak átmenetileg is olyan emberek számára, akik ezt a büntetlenséget állandósítani akarják maguknak és nem akarják tudomásul venni, hogy az átmeneti korszakok egyszer le-tűnnek és a forradalmi idők bizonytalan jog-rendszerét újra felváltja a szilárd alapokon nyugvó jogrend, melynek egyik legfőbb bizto-sítéka éppen a bírói függetlenség.

hütötte le, sőt ellenkezőleg: kijelentette, hogy az egész hadbírósg nem egyéb, mint egy ellene szó-vetkezett maffia. Az elnök — mit tehetett egyebet? — újra megbírsá-golta Prónayt. Az újabb megbí-róságolás sem használt azonban semmit, mert Prónay oda sem figyelve az elnök szavára, tovább folytatta válogatott sértegetéseit, melyek indulatos gesztusok közben peregték le ajkairól.

Erre Schadl elnök türelmét vesztve rivallt rá Prónayra:

— Ha önt még nem tanították ki arra a tisz-tességre, hogyan kell a bíróság előtt viselkedni, ugy majd én megmutatom!

Szólt és a tárgyalást felfüggesztette, hogy a bíróság tagjaival tanácskozáásra vonuljon vissza an-nak megállapítására, hogy milyen rendszabályokat kell alkalmazni a tárgyalás zavartalan menetének biztosítására.

Az egész japán sajtó élesen tiltakozik az ellen, hogy Japán beleavatkozzék Kína ügyeibe

A sanghaji munkásság ismét általános sztrájkra készül. Amerika egyelőre nem kezd diplomáciai tárgyalásokat a kantoniakkal

Sanghaj, március 31. A kantoniak által megfélemlített amerikai és angol állampolgárok már napok óta nem merik átlépni a koncessziós területeket, amelyeket erős kínai osztagok őriz-nek. A kantoni katonák tegnap ismét foszto-gattak a városban. Az idegen állampolgárok reménytelen helyzetét mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy az angol hatóságok ugy Hankau, mint a Santung-tartománybeli városok kiüríté-sét elrendelték, mert nem akarják kitenni a lakosságot a kínaiak kegyetlenkedéseinek.

Sanghaj, március 31. A sanghaji munkás-szövetség újból általános sztrájk proklamálását határozta el, de a sztrájk időpontját még nem állapították meg. Ezzel egyidejűleg Pekingből az a jelentés érkezik, hogy a kantoniak Peking felé való előnyomulása esetén, milyen rendszá-bályokhoz nyuljanak. A pekingi idegen hatal-mak követeli elhatárolták, hogy annak idején közös jegyzékben ismertetik egymással maga-tartásukat.

A sanghaji koncessziós területek védelmével megbízott hatóságok elrendelték, hogy a fran-cia negyedet a nemzetközi negyeddal összekötő

uton drótsövénytorlaszt emeljenek. Washington, március 31. Amerikai hivata-los körökben céltalannak ítélik, hogy a kor-mány bármilyen diplomáciai tárgyalást kezdjen a kantoniakkal, mert megtörténhetik, hogy a kantoniak nem tudják megtartani pozícióikat. A legfőbb feladat, amire most Amerikának koncentrálnia kell figyelmét, — az az idegen állampolgárok védelme.

London, március 31. A „Times“ ma reggel tókiói táviratot közöl, amely szerint a japán sajtó felháborodással ír a japán minisztertanács-nak ama határozatáról, hogy Angliával és Amerikával együtt akar elégtételt szerezni a nankingi véres eseményekért. A japán lapok egyöntetűen hangoztatják, hogy Japán ázsiai hatalom, amelynek Kínával kell tartani és nem szabad segédkezet nyújtania abban, hogy a nyugati hatalmak számára kikaparja a gesztenyét.

A sékel a zsidó nép egységének és összetartozásának szimboluma.

Megtalálták Maimonidesz eredeti kéziratát

— I. M. Tolédánó tangeri rabbi munkája —

Aki csak egy keveset is járatos a talmudirodalomban, tudja, hogy Maimuni híres misna-kommentárát nem héber, hanem arab nyelven írta meg. Az arab-zsidó fénykorszak azonban csakhamar leűnt és ezzel egyuttal Maimuni kitűnő kommentára is veszendőbe ment volna, ha azt a XIII. század első felében élt Móse Ibn Tibbón nem fordította volna héberre. A héber fordítás száz meg száz kiadást ért el és évszázadok óta közkézen forog, míg az eredeti arab szöveg vagy elkallódott, vagy a nagyvárosi könyvtárak és muzeumok polcain várta a szobatudósok és kutatók látogatását.

Az eredeti munka megírása után k. b. 700 esztendővel meg is érkeztek a kutatók Munk és Derenbourg személyében, akik észrevették, hogy az arab szöveg és a héber fordítás között mind nyelvi, mind tárgyi szempontból, nem kevés eltérésre lehet rámutatni. Ki is adták az arab szövegnek egyes traktátusait. De ez a munka sem volt tökéletes, mert az általuk használt arab szövegek maguk is hiányos és nem precíz másolatok voltak.

Sokkal szerencsésebb volt I. M. Tolédánó tangeri (Marokkó) rabbi, aki Maimonidesz arab misna-kommentárának nem az eredeti kézirat nyomán írott másolatát, hanem azt a felbecsülhetetlen értékű példányát találta meg, amelyet 749 esztendő előtt Maimonidesz maga sajátkezűleg írt.

A legendába illő — mind muzeális, mind tudományos szempontból nagybecsű — leltre a szerencsés kutató Damaszkuszban bukkant, ahol Maimuni egyenes leszármazottai sok évszázadokig tartózkodtak. A kézirat egy tanulatlan damaszkuszi zsidó birtokában volt, akitől azt az akkor Tiberiásban működő és véletlenségből Damaszkuszban járt Tolédánó rabbi könnyűszerrel megszerezte. Pótolhatatlan kár, hogy a kézirat már nem teljes. Az egész misna-kommentárnak csupán egyharmadát foglalja magában. A többi az avatatlan kezekben elkallódott. De annál megfelelőbb gazdára tett szert a kézirat, amidőn Tolédánó rabbi kezei közé került, mert a rabbi nem csupán kitűnő talmudtudós, hanem nagymestere a héber és az arab nyelvnek is.

Tolédánó rabbi „Jedé Móse“ címen mutatóba kiadta a kéziratnak P'szachimra vonatkozó részét. A műnek első XII. oldalát a bevezetés teszi. Ebben bizonyítja a kiadó, hogy a kézirat csakugyan Maimonidesz saját kezírása. A legmegkapóbb bizonyítéka az, hogy a szöveg fölött és mellett rengeteg a korrígálás és ez a javítás olyan természetű, hogy azt kizárólag a szerző maga végezhetette csupán. Néha egy egész oldal át van huzva, annak jeléül, hogy a szerző visszavonta a már leírt magyarázatot és azt másképp szövegezte meg. A korrígálások különféle színű tintával vannak írva, tehát nem egy időben keletkeztek. A mű ennél fogva hosszú évek óta feküdt a szerző előtt és ez állandóan javítgatott rajta: ami viszont a kézirat nagy értékét csak még emeli. Két helyen ezt az aláírást találjuk egy-egy széljegyzet alatt: Avraham, aki nem más, mint Maimonidesznek hírneves fia és utóda.

A tudós Tolédánó nemcsak az eredeti arab szöveget adta ki, hanem azt tiszta héberre le is fordította és rengeteg tudományos széljegyzettel el is látta. Ezekben figyelmezteti az olvasót helyekre, ahol a közkeletű fordítás eltér az eredeti arab szövegtől. Hogy ez a kritikai kiadás nagymértékben hozzájárul a kommentár tökéletesítéséhez, az csak természetes, de ezenkívül héber nyelvészeti szempontból is rengeteg anyagot szolgáltat a Misna nyelvnek kutatásához. Ugyanis rengeteg oly héber szó van a Misnában, amelynek vocalizálásával még a nyelvészek sincsenek teljesen tisztában; márpedig a kéziratban igen sok oly szót találunk, amelyeket Maimonidesz — a szokásos írásmódtól eltérően — vocalizálva írt le, mintha segíteni akart volna a késői kutató utódoknak.

A mű utolsó 18 oldalán egy újabb leletről számol be a tudós szerző. Ugyanis Damaszkusz mellett levő geniza-iratok között reabukkant egy 7 lapra terjedő töredék, amelyet „Sórsé l'són hamisna“ (a misna nyelvnek gyökerei) címen közöl le. Nézet szerint csaknem kétségtelen, hogy ezen töredék szintén Maimonidesz keze alól került ki. E töredéket — amely szintén arab nyelven maradt meg — ugyancsak héber fordítással és értékes jegyzetekkel látta el a szerző és mindezzel értékes adalékokat szolgáltatott a Misna nyelvnek kutatásához. A Misna nyelvnek tudományos feldolgozása jelenleg éppen folyamatban van és különben is, a modern, élő héber nyelvnek a legfőbb bázisát a Misna nyelve képezi. Így tehát Maimuninek felfedezett művei a

Ritka alkalom!

410 lei

„SIPOS“ Cluj, Ferdinánd király - ut 8 sz.

1 pár nagyon szép selyem, ...
2 pár erős flor és . . . . .
3 pár nagyon tartós cérna női . . . . .
harisnyát, valamennyi a legdivatosabb színben . . . . .

utánvét vagy a pénz előleges beküldése ellenében portómentesen szállítok. — Megnem felelő esetében a pénzt visszaküldöm.

héber nyelvújításnak is hasznára lesznek.

Tolédánó rabbi által feldolgozott és a palesztinai „Maimunia“ egylet által Száfedben kinyomatott „Jedé Móse“ 100 oldalra terjed. Ez azonban az egész leletnek csupán egy csekély hányadát képezi. Legutóbbi levelében értesít a nagytudású kutató, hogy a kéziratnak még két traktátusra vonatkozó részét is feldolgozta. Most pedig Tangerben vállalt rabbiállást, hogy ezáltal alkalma legyen „A marokkói zsidók története“ című munkájának második kötetéhez a helyszínen adatokat gyűjteni. (Az első

kötet 16 év előtt jelent meg „Nér hamáarav“ címen.)

A sokoldalú tudós és szerencsés buvár aggodalommal tekint műveinek befejezése elé, mert hol van egyelőre az a héber tudományakadémia, amely ilyen műveket kiadna, vagy legalább a kiadást szubvencionálná? Holott ezt az örökbecsű munkát csak úgy tudná befejezni, ha akadna egy mecenás, aki hajlandó volna a kiadás költségeit vállalni.

A mű a szerzőnél is kapható (Grand-Rabbin I. M. Tolédánó, Tanger, Marocco.) — Fleischer Lipót

Hamburgban és még egy világkereskedelmi kikötőben szabad zónát ajánlanak Romániának

A németek vámmentesességet kérnek a dunai kikötőkben létesítendő iparvállalatok termékeire. A két Bratianu részben elfogadta a kormány álláspontját ebben a kérdésben

(Cluj-Kolozsvár, március 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Budapesti jelentés szerint a „Pesti Napló“ mai száma feltűnő helyen azt a különös hírt közli, hogy Németország azt az ajánlatot tette Romániának, hogy a két ország saját területén kölcsönösen szabadkikötőt biztosítson egymásnak. Németország ebből a szempontból a hamburgi kikötőben hajlandó szabadzónát adni Romániának, ahol joga lenne ipartelepeket is létesíteni. Nagyon bonyolulttá teszi azonban a kérdést

A németeknek az a kívánsága, hogy a Fekete-tengernél kapott szabadzónában építendő ipartelepeikről vámmentesen lehessen árut szállítani Románia bármely pontjára,

mert ebben az esetben a belföldi ipar teljesen ki volna szolgáltatva a német konkurenciának. A német ajánlat ezzel szemben hajlandó kötelezettséget vállalni arra, hogy amennyire lehet, csak román munkásokat fognak ezeken az ipartelepeken alkalmazni.

A német ajánlat hátterét igen érdekesen világítja meg a „Lupta“ mai cikke, amely részletesen ismerteti a tengeri kikötőkben létesítendő szabadzónákról szóló ismeretes törvényjavaslat histórikumát. Tudott dolog ugyanis, hogy ebben a kérdésben a liberálisok többször kifejtett álláspontja teljesen más, mint a kormányé. Az utóbbi időben azonban Bratianu Vintila elvben hozzájárult ahhoz, hogy a román kikötők szabadzónáiban külföldi iparvállalatokat létesítsenek. A kérdés már csak az, hogy ezek az iparvállalatok mentesek lesznek-e az importvámok alól, ami azt fogja jelenteni, hogy versenyezni fognak majd a román iparral, továbbá az, hogy lehet-e kötelezni őket arra, hogy

kizárólag román munkásokat alkalmaznának.

Liberális körökben nagy meglepetést keltett, hogy Bratianu Vintila feladta a belföldi ipar bármilyen eszközzel való támogatásának gondolatát és általános gazdaságpolitikai argumentumokkal elismerte az összes nemzetek jogát arra, hogy a Dunát, mint

Európa egyik legfontosabb szállítási útját, igénybe vehessék.

A volt pénzügyminiszternek ezt a frontváltoztatását jól informált kormánykörökben a következőképpen magyarázzák: Averescu miniszterelnök az utóbbi időben kétszer is meglátogatta lakásán Bratianu Jonelt és az aktuális külpolitikai kérdéseken kívül a Németországgal folytatott kölcsöntárgyalásokról is informálta a liberális párt vezérét. A miniszterelnök nagy optimizmussal tekint a tárgyalások elé, amelyek már a praktikus megvalósulás stádiumába léptek. A szabadkikötők kérdésében a miniszterelnök rámutatott arra, hogy a Románia által biztosítandó koncessziók ellenében a kormány már két államtól kapott ajánlatot arra, hogy szabadzónákat biztosítsanak Romániának két nagy tengeri kikötő közelében.

Averescu tábornok ismertetése alapján Bratianu Jonel meggyőződött arról, hogy

az ország gazdasági életére, különösen pedig a gabonafélék, petróleum és a fa kivitelére óriási fontossága

volna az, ha szállítási kedvezményeket, vámmentesességet és más könnyítéseket kapna, amelyekkel a világkereskedelmi centrumok közelében lévő szabadzónák használata kecsesget. Arról, hogy a kormányhoz érkezett ajánlatok mely kikötőkre vonatkoznak, a Luptának nincsenek precíz adatai, de bizonyos körülményekből arra következtet, hogy az egyik szabadzóna az Északi-tenger mentén van, a hamburgi kikötő területén, közvetlenül az Elbe folyó torkolatánál.

Megváltotta már a sékelt?

— Földrengés volt Kecskeméten. Kecskemétről jelentik: Ma reggel enyhébb földrengést éreztek a városban és környékén, ami nagy nyugtalanságot okozott, tekintettel arra, hogy 1912-ben már nagyarányú földrengés pusztított Kecskeméten és a lakosság attól tart, hogy a jelenlegi földrengés egy nagyobb katasztrófa-nak előjele.

Szováta fürdőn

ארטה כשר

a múlt évben megnyit s kitűnően bevált urí panzió a villa SPERANZA-ban

csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem. — Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad dr. Krausz Józsefné főrabbiné, Diciosanmartin (Dicsőszendrőn)

Máramarosban látszik, vagy nagy emberben van erős esetben kaptak rajt szemita agitátort, a később elintézte. Csak hogy ez a „ve agitátorokat is, n érdekenyebb a fülű antiszemita agitácó tették a fág megg. Két ilyen agitátor mait a kolozsvári ez a kettő voltakép és két antiszemita, lehet tudni, mert l nistákat tartóztattá az ügy, a két anti ha nem is vonatko végzés.

Manolache, aszi Miciuna, a visóit évekig üzhették volt jutott volna küllj eszébe, hogy vagy kö szaporítás érdekében ganda vállalkozásba holnap elhangzik fé már csak arra vagy fog az ügyböz szóln a zsidók ellen az propagandát a zsidó fogtak két kommun csak, hogy nem zsid — tizenhárompróbas

Bár az is lehet, fog szólni az egészbe elfoglalva, hogy meg szélyeztetett hegemo nem nagyon dühöng értés. A fiatalabb a egy kis fascizmust is sába, nyugalomba sz vativ“ Cuzát és az i retné ültetni az elnö megelőzte egy orrhos és mielőtt azok akciá zárta a Ligából Paul detlenkedő alvezért. Hiescut? Azért, mert antiszemita, de fiskál sének védelmét vállá Hiescu nem azért védeni magát és azza szegény ember, aki nem a Liga szubven azt akarta mondani, pénzért véd ugyan z mita nem pénzért es makat. Van aztán eg ben a mondatban, hó ért antisemitizmust, sem veszi magára.

Ha egy nyugati e jön haza, hogy kötet érdekes és exotikus E jasan isszuk be Kele meg vagyunk győző arab abból él, hogy esibukozik, minden minden japán nő ked addig, míg valamely hozzánk nyugatra és dekes és exotikus mes mi szoktnak beszélni fogja az embert a bá sen unjuk egymást és ról, az „érdekes“ ke nyugati életet elrag pásnak látja.

Egy kínai diák, tanul, egy amerikai leplet ennek a kétféle ozmusáról. Megállapi csak nekünk érdekes embernek éppen olyan mint amilyen nekünk kölcsönösen érdekesnek egymást, annak oka a a másik életében csak

PIL-PUL

Máramarosban különös divat járja. Ugy-látszik, vagy nagy pénzkrisis, vagy megfelelő emberben van erős hiány, mert már második esetben kaptak rajta a hatóságok egy-egy antiszemita agitátort, aki egy füst alatt „házi kezelésben” elintézte a kommunista agitációt is. Csakhogy ez a „vegyes” agitáció elintézte az agitátorokat is, mert a hatóságoknak sokkal érzékenyebb a fülük a kommunista, mint az antiszemita agitációval szemben és lakat alá tették a tág meggyőződésű propagandistákat. Két ilyen agitátor pihenni ki most a fűradalmait a kolozsvári hadbíróóság börtönében, azaz ez a kettő voltaképpen négy: két kommunista és két antiszemita, azaz hogy biztosat nem lehet tudni, mert lehet, hogy csak a kommunistákat tartóztatták le, de akárhogy is álljon az ügy, a két antiszemita is lakat alatt van, ha nem is vonatkozik rájuk a letartóztatási végzés.

Manolache, a szigeti antiszemita kalandor és Micuina, a visói antiszemita tanító talán még évekig üzhették volna apró játékaikat, ha nem jött volna külön-külön mind a kettőnek eszébe, hogy vagy költségkímélés, vagy jövedelem-szaporítás érdekében egy kis kommunista propaganda vállalkozásba is belekezdjen. De így ma-holnap elhangzik fejük fölött az ítélet és most már csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy mit fog az ügyhöz szólni Cuza, akinek legfőbb érve a zsidók ellen az volt, hogy a kommunista propagandát a zsidók csinálják, most meg elfogták két kommunista agitátort, akik nemcsak, hogy nem zsidók, hanem — horribile dictu — tízenhárom próbás antiszemiták.

Bár az is lehet, hogy Cuza egy szót sem fog szólni az egészhez, mert esetleg azzal lesz elfoglalva, hogy megvédje a maga eléggé veszélyeztetett hegemoniáját. A Ligában ugyanis nem nagyon dühöng az összhang és az egyetértés. A fiatalabb antiszemita-generáció, amely egy kis fascizmust is kever az antiszemitizmusába, nyugalomba szeretné küldeni a „konzervatív” Cuzát és az ifjabb Zeluca Codreanu szeretné ültetni az elnöki székbe. Cuza azonban megelőzte egy orrrosszal az elégedetlenkedőket és mielőtt azok akcióhoz foghattak volna, kizárta a Ligából Paul Ilescut, az egyik elégedetlenkedő alvezért. Hogy miért éppen Paul Ilescut? Azért, mert Ilescu, aki nem csak antiszemita, de fiskális is, néhány zsidó kliensnek védelmét vállalta el.

Ilescu nem azért ügyvéd, hogy ne tudja védeni magát és azzal vágott vissza, hogy ő szegény ember, aki ügyvédi hivatásból él és nem a Liga szubvenciójából. Amivel nyilván azt akarta mondani, hogy ő, mint ügyvéd, pénzért véd ugyan zsidókat, de mint antiszemita nem pénzért csinál zsidóellenes mozgalmakat. Van aztán egy szelid gyanúsítás is ebben a mondatban, hogy mások csinálnak pénzért antiszemitizmust, de ezt valószínűleg senki sem veszi magára.

Ha egy nyugati ember elindul Keletre, úgy jön haza, hogy köteteket beszél össze a színes, érdekes és exotikus Keletről. És mi mind szomjasan isszuk be Kelet érdekességeit és szentül meg vagyunk győződve arról, hogy minden arab abból él, hogy „török ülésben” ül és esibukozik, minden kínai rizskását eszik és minden japán nő kedves és színes gésa, egészen addig, míg valamelyik keleti ember elindul hozzánk nyugatra és hazaérve éppen olyan érdekes és exotikus meséket ír meg rólunk, ahogy mi szoktunk beszélni Keletről. És akkor el kell fogja az embert a bámulat, mi itt meglehetősen unjuk egymást és jön valahonnan messziről, az „érdekes” keletről egy ember, aki a nyugati életet elragadóan érdekesnek és pompásnak látja.

Egy kínai diák, aki amerikai egyetemen tanul, egy amerikai lap hasábjain lerántotta a leplet ennek a kétféle érdekességnek a miszticizmusáról. Megállapította, hogy a keleti élet csak nekünk érdekes és exotikum, a keleti embernek éppen olyan mindennapi és sablonos, mint amilyen nekünk a miénk. És, hogy mégis kölcsönösen érdekesnek és exotikusnak látjuk egymást, annak oka a szemünkben van, amelyik a másik életében csak a külső furcsaságot látja

meg és nem veszi észre, hogy a török éppen úgy unja a színes bugyogóját, mint mi a szürke pantallónkat és a kínainak nem az a főfoglalkozása, hogy rizskását eszik, mint ahogy az amerikaiak nem az, hogy kurta pipából pófékel és brandyt iszik, hanem mindakettőnek

egész komolyan az a mestersége, hogy megkeresse a betevő falatját, legalább is a milliókra menő tömegeknek ez a mesterségük. Ez pedig egyformán keserves és se nem színes, se nem érdekes se Keleten, se Nyugaton, még csak nem is exotikus...

A keresztény liga parlamenti tanácsa dezavualta Cuza professzort

Semmisnek és meg nem történtnek tekintik a Paul Ilescu kizárására tett parlamenti bejelentését, amelyre Cuzának nem is volt joga

(Bukaresti-Bukarest, március 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az antiszemita ligában megindult palotaforradalom ma élesen Cuza ellen fordult. Emlékeztetes, hogy a zsidó kliensek védelme miatt megbélyegzett Paul Ilescu nyíltan állást foglalt a liga vezére ellen és a kizárás ügyét az antiszemita párt parlamenti tanácsának döntése alá bocsátotta. A cuzisták táborának hangulatából előre lehetett következtetni, hogy ez a döntés az „alaptalanul” kizárt alvezér javára fog szólni. A keresztény liga parlamenti tanácsa ma hivatalos közleményt is adott ki, amely kijelenti, hogy a tanács semmisnek és meg nem történtnek tekintik Cuzának Paul Ilescu képviselő kizárására vonatkozó parlamenti bejelentését, mivel a párt szabályai szerint Cuzának nincs joga valakit a ligából kizárni. A kommuniké kijelenti, hogy ezt a határozatot Sumuleanu tanár jelenti be a párt nevében a kamarában.

Nemzetközi szövetségbe főmörül az angol-német-francia nagyipar

Sir Alfred Mond szerint leginkább Angliának van a szövetségre szüksége

London, március 31. Az angol-német-francia nagyipari konferencia a napokban fejeződött be. Sir Alfred Mond és Henry Deterding ebből az alkalomból nagy összefoglaló beszédet tartott a három nagyipari állam gazdasági együttműködéséről. A beszédekből kiderült, hogy leginkább Angliának van szüksége erre a nagy gazdasági szövetségre, mert Angolország gyáripára nem tudja feldolgozni azokat a nyestertermékeket, amiket a hatalmas brit impérium különböző tartományai szállítanak. Ennélfogva a brit dominiumok és gyarmatok rá vannak utalva arra, hogy nyestertermékeik egy jórészt az Anglián kívüli iparnak szolgáltakak be.

Másfelől főleg Németország és a kontinens többi ipari állama nem nélkülözhetik az angol gyarmatok nyestertermékeit, minthogy saját országaikból képtelenek ezeket előteremteni. Másfelől az európai kontinentális gyáripár csak abban az esetben tudja megfizetni a tengerentúli nyestertermékeket, ha gyártmányaik számára a világpiacon megfelelő elhelyezési lehetősé-

gek nyílnak meg.

Minden szónok megállapodott azonban abban, hogy az angol gazdasági kapcsolat valószínűleg meg a legkönnyebben. Az angol nehézipar szövetsége a német és francia nehéziparral megvalósulhat abban a pillanatban, mielőtt az angol nehézipar képviselői e tekintetben egy platformra jutottak. Sokkal nehezebb lesz a német-francia nagyipar szövetsége, különösen a kálium miatt. Az angol impérium nem rendelkezik ugyanis kálium-bányák fölött, az angolok tehát kénytelenek lesznek érdeklést get vállalni a németeknél és franciáknál, akik között ezen a ponton robbanhatnak ki lényeges differenciák.

Fölvetődött még az a gondolat is, hogy a szövetségzett nagyipar között csereakció induljon meg. A brit gyarmati nyestertermékek helyébe közvetlenül készáru kapnának mindazok, akik tagjai a nagy nemzetközi gazdasági konszernnek.

Madgearu interpellált a vámtarifa életbeléptetéséről

Elfogadták a kereskedők biztosításáról szóló törvényt

(Bucuresti-Bukarest, március 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Otetelesanu elnökölt.

Tirea nemzeti parasztpárti a hunyadmezei földosztásról beszél és kérdezi igaz-e, hogy a földmivelésügyi miniszter 2000 vagon dél-amerikai trágját vásárolt és annak árát előre kifizette.

Madgearu Virgil két kérdést intéz a miniszterelnökhöz: Az első, igaz-e, hogy a kormány a vámtarifát nem a parlamenten át akarja érvénybe léptetni, hanem csupán királyi dekrétummal kívánja életbeléptetni.

Bratianu Vintila csatlakozik ehhez a kérdéshez.

Madgearu Virgil másik kérdése az, feleljen a kormány, milyen intézkedéseket tart szükségesnek a lej hullámszásának megakadályozására és azonnali stabilizálására. Konstatálja, hogy a lej emelkedése, épügy mint az esése is a külföldi tőzsdéken spekulációk eredménye, ami súlyosan megkárosítja kiviteli iparunkat, a mezőgazdaságot, faipart és petróleumipart, amennyiben a pénzügyminiszter nem válaszol, úgy kérdéseit interpelláció formájára változtatja át.

Florescu követeli, hogy a vámtarifát terjesszék a parlament elé és ugyancsak intézkedéseket követel a valuta stabilizálására.

Cuza interpellációt jelent be a jalomítzi földosztásról, csatlakozik Florescunak ebben az

ügyben tett bejelentéséhez.

Ezután áttértek a napirendre és megismélték a tegnapi ülésen a kereskedők biztosítására vonatkozó javaslat szavazását, amely tegnap eldöntetlen volt, most a javaslatot 153 szavazattal elfogadták.

Szünet után Joanitescu interpellál a törvényhozó tanács hatásköréről, amelyről a múlt héten Otetelesanu terjesztett elő interpellációt. Rámutat arra, hogy Otetelesanu interpellációja tévedéseket tartalmazott és polemizál a néppárti szónok javaslataival.

Bukarest, március 31. A lapok jelentése szerint ma ült össze a nemzetvédelmi tanács rendes tavaszi ülészaka Averescu elnökletével. Az ülésen résztvettek a hadügy-, közmunkaügyi, belügy-, közlekedésügyi, ipari és kereskedelmi miniszterek, továbbá a vezérkari főnök és a hadseregfelügyelők. Jól informált körök szerint az ülészagnak rendes jellege van és semmiféle kapcsolatban nincs az ország bel- vagy külpolitikai helyzetével, hanem az ország védelmével kapcsolatos ismert problémákat vitatják meg. Többek közt megbeszélésre kerül a Dunamocsarak feltöltésének a kérdése is nemzetvédelmi szempontból. Azt hiszik, hogy erre megfelelő formulát találtak. Garoflid földmivelésügyi miniszter javaslatával a lecsapolás által egymillió hektár új termőföldet nyer Románia.

A sékel jogosít fel a kongresszusi választásokon való részvételre, a séke által tehát beleszólást nyer az új zsidó jövő kialakításában

1927 április 1

Er hamáarav" cimen.)
ncses buvár aggodá-
jezése elé, mert hol
ányakadémia, amely
lább a kiadást szub-
kbecsü munkát csak
egy mecenás, aki
eit vállalni.

(Grand-Rabbin I. M.
Fleischer Lipót

kikötőben

iparvállalatok
ben a kérdésben

ezt a frontváltó-
kben a következő
miniszterelnök az
glátogatta lakásán
s külpolitikai kér-
folytatott kölcsön-
berális párt vezérét.
ussal tekint a tár-
aktikus megvalósu-
kikötők kérdésében
hogy a Románia
enében a kormány
latot arra, hogy
ániának két nagy
se alapján Bratianu

ére, különösen tróleum és a ontosságu

yeket, vámmentes-
pna, amelyekkel a
elében lévő szabad-
l, hogy a kormány-
tőkre vonatkoznak,
adatai, de bizonyos
et, hogy az egyik
entén van, a ham-
enul az Elbe folyó

a sékelt?

teméten. Kecse-
yhébb földrengést
ékén, ami nagy
rettel arra, hogy
rengés pusztított
tól tart, hogy a
obb katasztrófa-

tünően bevált
RANZA-ban
angu konyha,
prospektussal
icsősztárnón)

A leghiresebb galíciai rabbik kiáltványa a Mizrahi 25 éves jubileuma alkalmából

Amint azt már az Uj Kelet többször megírta, a Mizrahi világszervezet ez évben ünnepli fennállásának huszonöt éves jubileumát. A negyedszázados jubileum alkalmából a galíciai ortodox rabbik az alábbi megkapó hangú felhívást bocsátották ki:

Ez évben 25 esztendeje annak, hogy a Mizrahi-szervezet létezik. Ez a szervezet volt az első, mely a vallásos zsidóságot szervezni igyekezett Isten szavára, hogy terjessze az Erec Jisráél letelepítésére vonatkozó parancs eszméjét szent tisztaságban ama tömegek között, melyek odaadással vannak Isten és törájá iránt és hogy erősítse a törát és a törvény megtartását a gátlóban.

Az utóbbi években megértük, hogy szemeinkkel látjuk, mily nagyot cselekedtek Jisráél nagyjai, a tóra fákljai, — áldás emlékükre — akik a Mizrahi-szervezet alapkövét letették, rámutatván az Erec Jisráél betelepítésére vonatkozó parancs fontosságára és arra, hogy ez a parancs szent töránk egyik alapja. Tanui vagyunk ma, hogy az örökkévaló akarata van ebben, amidőn uralkodók és államférfiak szívét rábirta, hogy támogassák országunk felépítését és Jisráél visszatérését Cionba. A hatalmas angol birodalom hivatalosan kijelentette, hogy támogatja a világ minden tájára szétszórt testvéreinknek a nemzeti otthon kiépítését, hogy őseink országa a világosság forrása legyen, erősség a népekbe való beolvadás és asszimiláció ellen és Cionból induljon ki a tóra és Isten szava Jeruzsálemből minden helyre, ahová Jisráél fia el-sodródtak.

És mivel részt akarunk venni a nagy művészetben és segíteni akarunk ahhoz, hogy szent országunk valóban a tóra fényének a forrása legyen és a hagyományos zsidóság őrzője az ősi Jisráél szellemében, ma felhívjuk minden zsidó testvérünket, aki hűséges népünkhez és odaadással van szent törájá iránt: támogassák teljes erejükkel és erélyükkel a mizrachista szervezetet, mert ez a mozgalom szilárd erősség gyanánt áll azon eszme érdekében, hogy nemzeti otthonunk Jisráél törájának alapján épüljön fel: ez áll ör gyanánt a tóra forrása és tisztasága mellett, hogy elérjük nagy célunkat, hogy mint szent nép szabadon éljünk.

És Erec Jisráél betelepítésének nagy érdeme révén — bölcselők tanítása szerint a Szifriben egyenértékű az az egész törával — kiérdemeljük a teljes megváltást.

Írjuk ezt töránk és szent országunk tiszteletére folyó év ádár havában.

- Avigdler Jákob, Drohobye.
- Eichenstein Salamon, Chodorov.
- Bernfeld L. A., Zalisesik.
- Hager Menachem, Neustadt.
- Horovitz Dávid, Stanislau.
- Lodjer Eliezer, Strij.
- Lilienfeld Dávid, Parhajec.
- Meisels Ch. József, Manistrues.
- Parille Chájim, Isticska.
- Rot Meschullem, Chorostkov.
- Rosenzweig Nátán, Jagelnica.
- Schnelhes Gedalje, Przemysl.
- Sperber Hillél, Zborz.
- Spira Menachem, Chorodinka.
- Teumim Ch. Z., Kolomea.

Aki nem fizet sékelt, nem nevezheti magát cionistának. —

Rövidesen elkészül az új luxus- és forgalmi adó törvény

(Bucuresti-Bukarest, március 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Még a liberális kormány idején, amint ismeretes, egy javaslatot készített a pénzügyminisztérium, a luxus és a forgalmi adók jelenlegi rendszerének megváltoztatására. Lepadatu volt pénzügyminiszter a liberális kormány távozása óta több ízben foglalkozott a javaslattal, anélkül azonban, hogy végleges döntést hozott volna ebben a kérdésben.

Amint feltétlen beavatott helyről értesülünk, Manóilescu pénzügyminiszteri helyettes elhatározta, hogy rövid időn belül megváltoztatja a jelenlegi luxus és forgalmi adó rendszert és a javaslat sürgős elkészítésével megbízta a pénzügyminisztérium kebelében

működő tanulmányozó bizottságot. Manóilescu az az intenciója, hogy a liberálisok javaslatának megfelelően a luxus és a forgalmi adókat ezután ne a kereskedelem fizesse, hanem a beérkező külföldi áruk után a vámhivatalok útján, a belföldi áruk után pedig a termelés helyén rójják le. Ezenkívül még egy lényeges módosítást is akar eszközölni a régi javaslaton. Két, esetleg több kategóriát állapítanak meg a forgalmi adó szempontjából, mégpedig egy kategóriát a készárúk, egyet az elsődleg fontossággal bíró nyersanyagok számára, egyet pedig a félgártmányok részére.

A vizsgálóbíró elrendelte a kolozsvári tanfelügyelőség sikkasztó osztályvezetőjének letartóztatását

Több, mint egymillió lejre rug a sikkasztott összeg

(Cluj-Kolozsvár, március 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Két héttel ezelőtt a közoktatásiügyi minisztérium megbízottja — mint azt annak idején jelentettük — feljelentést tett Emil Lupu, a kolozsvári tanügyi főfelügyelőség szakosztályvezetője ellen, akit több százezer lej elsikkasztásával vádolt meg. A feljelentés szerint Lupu Emil hamisított nyugtát segítségével a tanfelügyelőség pénztárából nem létező tanítók fizetését vette fel csaknem két éven keresztül és ily módon hatalmas összegekkel károsította meg az államot. A feljelentés nemcsak Kolozsváron, hanem az egész országban általános feltűnést keltett. A közoktatásiügyi minisztérium bizottságot delegált a kolozsvári felügyelőségen történt visszaélések felülvizsgálására és ezzel egyidejűleg az ügyészség is megindította a vizsgálatot, amelynek lefolytatásával Persescu Leonida vizsgálóbíró biztá meg.

Nyolcszázezer lejt sikkasztott el Lupu Emil

Persescu vizsgálóbíró több mint két hétig széles apparátussal folytatta a vizsgálatot. Kihallgatta a tanfelügyelőség negyven tisztviselőjét, az inspektorátus vezetőit és főnökeit és napfényre hozta a tanfelügyelőség sikkasztási botrányának összes részleteit. Az előzetes vizsgálat alapján Persescu vizsgálóbíró ma délelőtt ismét beidézte a szabadlábán levő Lupu Emil szakosztályfőnököt, akit megegyezően kihallgatás alá vett.

Délelőtt féltiztől déli egy óráig tartott megszakítás nélkül a sikkasztással vádolt tisztviselő kihallgatása.

Lupu Emil vallomásából megállapítható a vizsgálóbíró, hogy 1925 év elejétől kezdve egészen a feljelentés megtételéig Lupu rendszeresen hamisított nem létező tanítók nevére kiállított nyugtákat, amelyeket minden hónap elején felvett.

Az ily módon elsikkasztott pénzek összege a két év folyamán 787 ezer lejre tornyosult fel. Az összeg hova fordítására vonatkozólag szenzációs jelentőségű kijelentéseket tett az irodafőnök.

Ezeket azonban a vizsgálat érdekében titokban

tartják. Kihallgatásának befejezése után Persescu Leonida vizsgálóbíró közölte Lupu Emil-lel, hogy előzetes letartóztatásba helyezze és az elégszen, jömegjelenésű tisztviselőt déli egy órakor az ügyészségi fogházba kísérték át.

Mit mond Persescu vizsgálóbíró

Lupu Emil letartóztatására vonatkozólag kérdést intéztünk Persescu Leonida vizsgálóbíróhoz, aki a következőket mondotta munkatársunknak:

— Mintegy négy héttel ezelőtt a közoktatásiügyi minisztériumba feljelentés érkezett Lupu ellen, akit sikkasztással vádoltak meg. Az igazságügyi minisztérium egy delegátust küldte ki Kolozsvárra, aki feljelentést tett az osztályfőnök ellen. A vizsgálat során beigazolt nyert, hogy Lupu hamis nyugtákkal segítségével csaknem nyolcszázezer lejjel károsította meg az államot. Ezért ma délelőtt elrendeltem letartóztatását. A vizsgálat egyébként tovább folyik, mert valószínűnek látszik, hogy Lupu-nak bűntársai is voltak.

Xantapol ügyvéd szerint Lupu felettese is tudták a sikkasztásról

Kérdéssel fordultunk ebben az ügyben dr. Xantapol kolozsvári ügyvédhez, Lupu védőjéhez, aki a következő felvilágosításokat adta:

— Ki kell jelentenem, hogy Lupu nem egyedül követte el a visszaéléseket.

A letartóztatott osztályvezető a vizsgálóbíró előtt is kijelentette, hogy egyes felettese is tudtak a dolgról. Nekem az az impresszióm, hogy Lupu csak eszköz volt azoknak a kezében, akik a nagyarányú sikkasztás tulajdonképeni szerzői.

Nem hétszázezer lejről van szó, a ténylegesen elsikkasztott pénzek összege jóval meghaladja az egymillió lejt is.

— Azt hiszem — fejezte be nyilatkozatát Xantapol dr., hogy Lupu letartóztatása csak kezdeti stádiumát jelenti a vizsgálatnak, amely a továbbiakban világosságot fog deríteni a sikkasztások igazi szerzőire.

Sztrá Rascanu A diákok Ra

(Bucuresti-Bukarest, március 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kisenevi katonai és rendszabályokkal rendelkező diáknak a városban sármnap hatalmas diákesztrákiak csoportot küldött Jasiba. A diákok tiltakozásuk és indoklásukat proklamált. A diákesztráktól a város viharos lefolyása hoz vezetett, amely előre beláthatatlan. A jasi események jelentése alapján Ujkelet, a bukaresti diákok között.

A Jasiba visszaléni sztráktól proklamált. A diákok portosan elállták az intézetek bejáratát a diákok nuli vágyó diákok vételben. A különleges események történetét a diákok intézetében kezdte előadásait. A diákok odaértek a professzort, hogy Rascanu professzortást és megjegyzéseket akik megakadályozták teljesítésében.

Délután öt órakor a diákok portja felkereste Rascanu épületében lakásába, hogy déli vonására szólítsa fel. A diákok nem bocsátkoztak és elküldte egy hatóságokat.

Később a professzor el, hogy a diákok magatartása egyre rosszabb. A professzor, hogy mel a levegőbe lött. A diákok erre a helyszínre érkeztek a vizsgálatot.

Az „Universul” egy delegációja a tisztelettel dr. Stefanescu-nak jelentették a diákok utáni gyűlést tartott. A diákok elhatározták, hogy kormány tagjainak tek Petrovici közt, amelyben

Rascanu professzor azonnali e

és az igazságügyi miniszternek a köv

„Mintán meg hogy egy egyetemen Nicolae Hancu a rendőrprefektus semmilyen intézkedé telenül viselked Szigoru szankció visszaváló prefektus fogni igaz hivatás tus citávolítását.”

Tavaszi

SELECT-MOZGÓ Conrad Veidt, Eszterházy Agnes, és Elisa la Porta világhírű művészek

Prágai diák

Monopol Slágerfilm

URANIA-MOZGÓ Ma különleges műsor. Harry Hill kiváló művész

A strandfürdő kalózái

(vagy 12 lány és egy kalandor) — A híres művész mulatságos kalandja.

Sztrájkot proklamáltak a jásii diákok Rascanu professzor revolverlövése miatt

A diákok Rascanu professzornak és a rendőrprefektusnak áthelyezését követelik. A jásii egyetem megindította a vizsgálatot

(Bucuresti-Bukarest, március 31. Az Új Kelet tudósítójától.) Jelentettük, hogy vasárnap a kisenevi katonai és polgári hatóságok energikus rendszabályokkal megakadályozták kétszáz jásii diáknak a városba való behatolását, akik vasárnap hatalmas demonstrációt akartak rendezni Beszarábia fővárosában. A tüntetésre készülő diákeszketet különvonattal hazaszállították Jasiba. A diákok a hatóságok eljárása elleni tiltakozásuk és indignálódásuk jeléül egy napos diáksztrájkot proklamáltak. A sztrájk rendkívül viharos lefolyású volt és váratlan komplikációhoz vezetett, amelyeknek következményei egyelőre beláthatatlanok.

A jásii eseményekről, amelyekről távirati jelentések alapján röviden már beszámolt az Új Kelet, a bukaresti „Dimineata” mai számában a következőkben számol be:

Rascanu professzor és a diákok összetűzése

A Jasiba visszatért diákok tiltakozásuk jeléül sztrájkot proklamáltak. A sztrájkoló csoportosan ellátják az előadótermek és gyakorlati intézetek bejáratát és megakadályozták a tanulni vágyó diákokat az előadáson való részvételben. A különböző fakultásokon súlyos incidensek történtek emiatt. Az egyetem fiziológiai intézetében Rascanu professzor már megkezdte előadásait, midőn a sztrájkoló euzista diákeszketet odaérkezett. A diákok felszólították a professzort, hogy szüntesse be az előadást. Rascanu professzor visszautasította a felszólítást és megjegyzéseket tett azokra a diákokra, akik megakadályozták kollégáikat kötelességük teljesítésében.

Egy revolverlövés a levegőbe

Délután öt órakor a sztrájkolók egy csoportja felkereste Rascanu professzort, aki az egyetem épületében lakik és be akart hatolni lakásába, hogy délelőtti kijelentéseinek visszavonására szólítsa fel. Rascanu professzor azonban nem bocsátkozott tárgyalásokba a diákokkal és elküldte egy szolgáját, hogy az értesítse a hatóságokat.

Később a professzor mégis kiment a lakása elé, hogy a diákokkal tárgyaljon. A diákok magatartása egyre fenyegetőbbé vált és Rascanu professzor, hogy megfélemlítse őket, revolverrel a levegőbe lőtt, majd visszavonult a lakásába. A diákok erre szétszéledtek. A nyomban a helyszíre érkezett rendőrprefektus bevezette a vizsgálatot.

Tiltakozó táviratok

Az „Universul” jelentése szerint a diákok egy delegációja a történet után azonnal megjelent dr. Stefanescu Galati dékán előtt, akitnek jelentették a történeteket. A diákok ezután gyűlést tartottak, amelyen erélyesen tiltakoztak Rascanu professzor gesztusa ellen és elhatározták, hogy táviratilag tiltakoznak a kormány tagjainal is. A diákok táviratot küldtek Petrovici közoktatásügyi miniszternek, amelyben

Rascanu professzor felfüggesztését és azonnali elítélését kéri,

és az igazságügyi miniszternek, akinél tiltakoznak Rascanu professzor „kriminális tette” ellen. Táviratot küldtek ezenkívül Goga belügyminiszternek a következő szöveggel:

„Miután megtörtént az a szörnyűség, hogy egy egyetemi tanár revolverrel rálőtt Nicolae Hancu diákra, a helyszíre érkező rendőrprefektus nemcsak, hogy nem tett semmilyen intézkedést, de brutálisan és embertelenül viselkedett a diákokkal szemben. Szigorú szankciókat kérünk eme hatalmával visszaélő prefektus ellen, aki nem tudja felogni igaz hivatását. Kérjük a rendőrprefektus eltávolítását.”

Újabb sztrájkot proklamálnak a diákok

A diákok elhatározták ezenkívül, hogy küldöttéleg kéri az egyetemi tanácsból a professzor megbüntetését. Kimondták, hogy az incidenst az antiszemita liga képviselői és Cuza professor tudomására hozzák és

a jásii ügyészségen emberölés kísérlete miatt vádat emelnek Rascanu professzor ellen.

Elhatározták a diákok ezenkívül, hogy tiltakozásuk jeléül csütörtökön is sztrájkolnak, Rascanu professzor előadásait pedig hétfőig nem fogják látogatni. A gyűlésen tiltakoztak a diákok a kisenevi teológiai fakultás dékánja ellen, aki elnyomja a diákokat, valamint a kisenevi hatóságok ellen, amelyek hasonlóképpen a diákság elnyomói.

A jásii egyetemi szenátus ma délelőtt ülést tartott, amelyen a diákmozgalom legújabb eseményeivel és Rascanu professzor esetével foglalkoztak. Az ülésen felolvasták Rascanu professzornak a szenátushoz intézett levelét, amelyben a professzor előadja, hogy miután laboratóriumában a diákok megtámadták, revolverlövésekkel akarta megfélemlíteni támadóit.

„Ötéves működésem alatt, — írja levelében Rascanu professzor, — mindig támogattam a diákokat és szeretettel karoltam fel ügyüket.”

A szenátus az orvosi fakultás dékánját delegálta az eset megvizsgálására.

Zsidóverések Jasi utcáin

Az „Adeverul” jelenti, hogy az általános diáksztrájk proklamálásával egyidejűleg Jasi utcáin újabb összetűzésekre került sor a diákok és a zsidó járőresek között. A Spiridon-téren a sztrájkoló diákok több zsidókinézésű egyént megvertek. Egy diákeszketet egy villamosban meglátta Jean Heftert, a jásii „Lumea” szerkesztőjét, akit meg akartak verni. Hefter egy házba menekült üldözői elől és a házat csak rendőri fedezet mellett hagyhatta el. Rascanu professzor lakását is csendőrosztog őrzi, hogy esetleges támadásnak elejét vegyék.

„Öngyilkos akartam lenni”

Ugyancsak az „Adeverul” jelenti Kisenevből, hogy a hatóságok befejezték a vizsgálatot Teodorescu visterniceni-i állomásfőnök-helyettes ellen, aki minden ellenkező intézkedés dacára is meg akarta állítani a tüntető diákokat hazaszállító különvonatot. Az állomásfőnök-helyettes azzal védekezett, nem azért állt a sinek közé, hogy a vonatot megállítsa, hanem, mert családi viszályok miatt öngyilkosságot akart elkövetni.

Az állomásfőnök vallomásaival szemben azonban — írja az „Adeverul” — Balboa CFR vezérfelügyelő megállapította, hogy Teodorescu ténylegesen meg akarta állítani a diákok különvonatát, hogy azok Visterniceni városkában demonstrálhassanak. A felügyelő kéri az állomásfőnök-helyettes elhelyezését és fegyelmi bíróság elé állítását.

Az egész fővárosi sajtó elítéli a zavargásokat

Az ország összes egyetemi centrumában ismét fellángoló diákmozgalmak élénken foglalkoztatják az ország közvéleményét. Nemesak a demokrata sajtóorgánumok, hanem a jobboldali nacionalista lapok is elítélik a zavargásokat, amelyek rendkívül ártanak az ország presztízisének és jóhírnevének. A liberálisok széleskörűen, a „Viitorul” többek között a következőket írja:

Mit ír a „Viitorul”

A hatóságok képviselőit megverték és vasárnap a főváros centruma elszomorító képet nyújtott. Hiába mutatunk rá a határon kívül levőkre, hogy nem történtek sem pogromok, sem lázadások.

Azok a diákok, akik a zavargásokat provokálják, viselik a súlyos felelősséget a károkért, amelyeket az országnak okoznak. De a felelősség nem csupán őket illeti. Azok, akik politikai érdekekből spekulálnak az erőszakosságokkal, éppen olyan bűnösök. A kamarában tegnap, midőn a zavargások kérdését tárgyalták, a tribünök telve voltak kampóskeresztes diákokkal. Nekik beszélt Cuza és nekik hallgatott Goga. Ime, kik az igazi bűnösök az ifjúság tévelygéseiben.

Goga hallgatott, elfelejtette, hogy belügyminiszter és hogy kötelessége a rendet megvédeni. És így a zavargások folytatódni fognak, mert azok, akiknek kötelességük, hogy az egyetemen és az utcákon fentartsák a rendet, szükebb politikai érdekeiket az ország érdekei felé helyezik. A kormány elnökének azonban kötelessége közbelépni.

„A tüzzel való játék veszedelmes”

A Lupu-féle parasztpárt hivatalos szócsöve, az „Aurora” a következőket írja többek között: A kormány által támogatott antiszemita agitációk végül a kormány ellen fognak fordulni. Az elmúlt vasárnap a euzista diákok tüntettek a zsidók ellen, de a kormány ellen is. Ez utóbbi körülmény következtében összetűzésbe kerültek a csendőrökkel s az összetűzésben a kormány képviselői a rendőroket és a csendőroket megverték.

A képviselőházban Petrovici közoktatásügyi miniszter energikusan elítélte az antiszemita botrányokat. Goga belügyminiszter azonban utasította Nicoleanu tábornokot, hogy helyezze

szabadlábra azokat a diákokat, akik megütötték a rendőroket és csendőroket. Amíg tehát a közoktatásügyi miniszter a kamarában igyekszik elegáns frázisokban helyteleníteni a zavargásokat, addig a belügyminiszter nyíltan bátorítja a rendzavarókat. A helyzet egyre súlyosabb lesz. A tüzzel való játék veszedelmes és a kormány erősen megégetheti magát.

A „Universul” is elítéli az erőszakosságokat

A szélsőséges nacionalista „Cuvantul” is talál elítélő szavakat a diákszavargásokkal szemben. A legfeltűnőbb azonban az, hogy az aktív antiszemita legharcosabb szószólója, az „Universul” is elítéli — ha egészen enyhe formában és enyhe szavakban is — az erőszakosságokat. A diákok ismeretesen röpiratot terjesztettek a fővárosban, amely a következőkkel végződik: „Jó lesz, ha figyelembe veszik, hogy a sokféle elégedetlenség, amelyet akumultáltunk, elroghat valaha és eltiporja az üresfejű embereket.” Az „Universul” ehhez a következő megjegyzéseket fűzi:

„A diákok fiatalos lendületükben néha tévednek. Azt hisszük, hogy hibáznak a diákok, amikor erőszakos magatartást vesznek fel manifesztációikban, vagy írásban, vagy szóban. Az erőszakosság soha sem helyesülhet. Nem alkot, hanem deprimál, nem emel fel, de lealacsonyít; az erőszak nem hoz megoldást, csak zavarokat.”

Két dolog egészen biztos. Az egyik a halál, a másik, ami szintén egész bizonyos, hogy semmiféle fertőző betegséget nem kap az, aki a világhírű kolozsvári Heinrich-féle

Szent László fertőtlenítő

szappannal mosakodik. Kapható mindenütt

Tavaszi ruhák olcsó festése, tisztítása megkezdődött CINK-nél, Cluj

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Bialik a szombatról

(Tel-Aviv, március 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet hírt adott már arról, hogy Tel-Avivban irók és zsidó intellektuelek „Oneg Sabbat” név alatt egyesületet létesítettek a szombathoz a régi tradíciók szerint való megtartása érdekében. Az egyesület tagjai szombatonként, estszükkültkor szép hagyományos szokás szerint a „harmadik lakomára” egybegyűlnek és ott a Biblia heti „szidrájának” agadikus magyarázatát hallgatják egy-egy palesztinai kiválóság ajkáról.

A megnyitót „szóda sölisit” alkalmával Chajim Nachman Bialik, a legnagyobb élő zsidó poétánk beszélt.

— Ezen egyesület célja — mondotta többek között — hogy a szombathoz visszaadja tündöklő ősi koronáját. A mi szombathozunkat akarjuk vissza, azt az institúciót, amely népiességünk egyik fő-karaktere. A cirkumciózió és a sabbat. És ahogy nincs korunkban zsidó, aki a „mila” intézményét megsemmisíteni akarná, akként nincs közöttünk senki, aki hozzájárulna a szombat eltörléséhez, ehhez a hagyományunkhoz, amely társadalmi, morális, kozmikus és népi jellegzetességünket öleli magába. Achad Haam mondotta a nyugalomnak és megszentültségnek a napjáról, hogy a szombathoz nagyobb szerepe van a zsidóság fönmaradásában, mint a zsidó népnek a szombati nap fönmaradásában.

— Az idők során veszedelemben forgott már számtalanszor a szombat intézménye és vele együtt népi különválóságunk fönmaradása. És mindannyiszor fölébredt bennünk az az elementáris népi ösztön, amely szinte ránkparancsolta a szombat újjáélesztését. Lelki eledel, fölrisszülés a szombat, tor-rása a lelkiekben való megújulásnak. És imé mi e napot köznappá súlyesztettük, megszegjük nyilvános helyeken, fényes nappal tilalmait. Huszonhét esztendőig éltem Odesszában, a városban, amelyről azt mondták, hogy hét mérföldnyi körzetben a pokol tüze lángol és mondhatom, sehol a szombat negligálása nem ültött olyan mérvet, mint ebben a városban. Mégis ebben a városban nem akadt zsidó közület, amely például szombat napján utcái fölvonulásokat rendezett, vagy azokban részt vett volna. Szégyeltem magamat, amikor Haifában a zsidó munkásság szombati napon választási demonstrációt rendezett, automobilos fölvonulásokkal. Amikor értesültem erről, az volt az első gondolatom, hogy ez embereknek elment az eszük.

— Vagy imé, zsidó munkáscsapatok futballoznak szombaton és ezzel nemcsak ők maguk szentségtelenítik meg e napot, hanem ugyyszólván ráveszik a zsidó tömegeket, hogy az efféle ténykedéseket végignézzék, dolgokat, amik ellenkezők a nép szellemével. A tanítókat hívom föl, lassanak oda, hogy az ifjuság a szombati szentséget respektálja a régi hagyományos szellemben. Milyen lelki vakságra vall, amikor néhány pernyi élvezet miatt, mint például egy cigarettá elszívása, képesek emberek jóérzésű zsidó társaiknak fájdalmat okozni. A muzeumokban nem tűrnek meg tisztasság okából a cigarettázást és méltán. Mert meg lehetne-e bocsátani például, ha egy cigarettázó, akár véletlenségből is kitérné Raffael egyik festményének a szemét. Valahogy ehhez kell hasonlítani azt az embert, aki provokáló módon cigarettázgat a szent napon.

Bialik után dr. Gluckskin író tartott hatásos szónoklatot. Az egyesület iránt országsszerre nagy az érdeklődés és a tel-avivi példát más palesztinai város is követni fogja. A. H.

— Szerzői est az Ujságíróklubban. Delly Szabó Géza, a kiváló zeneszerző április másodikán, szombaton este kilenc órakor szerzői estet rendez műveiből az Ujságíróklubban. A műsor keretében Szabó Zoltán operaénekes és Kessler Ede teológus a Bartók-gyűjtötte és Delly Szabó által átírt székely-csángó népdalokból mutatnak be. Lakatos István hegedűművész a szerző hegedű-szonátájának Air-jét, Adler Ernő gordonkaművész pedig gordonkaszonátájának első tételét adják elő. A zongorakíséretet ifj. Delly Szabó Géza látja el. A szerzői estre a klubtagokat ezután hívjuk meg. Belépődíj nincs.

Amerikai tiltakozás a keleteurópai antiszemitizmus ellen

King szenátor a diplomáciai viszony megszakítását követelte az antiszemitizmust fűrő országokkal szemben

NEWYORK, március 31. King amerikai szenátor a szenátus mai ülésén egy bejelentést terjesztett be, amelyben követelte, hogy Amerika szakítsa meg a diplomáciai összeköttetést mindazon államokkal, amelyek nem nyújtanak elegendő védelmet zsidó állampolgáraiknak az antiszemitá tüntetésekkel szemben.

King szenátor bejelentette azt is, hogy legutóbbi lengyelországi útján azt tapasztalta, hogy a lengyel zsidók helyzete igen súlyos.

Családi viszálykodás miatt testvérgyilkosságot követett el egy kolozsvári szobafestő

(Cluj-Kolozsvár, március 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári ügyészégi fogházba ma délelőtt átkísérték Pál György kolozsvári szobafestőt. Pál György vasárnap este egy családi viszálykodásból kifolyólag vasvillával ugyajuttotta fejbe testvérét, Pál József mészáros, hogy az a szenvedett sérülésekbe tegnap délután belehalt.

Pál György festő a Kajántói-uton lakik egy szűkös és szerény lakásban, feleségével és két gyermekével. Két hónappal ezelőtt Kolozsvárra érkezett öccse, Pál József mészáros, aki lakás hiányában ideiglenesen bátyjánál húzódott meg. Az ifjabbik Pál igen erőszakos természetű ember lévén, a két testvér között már az első napokban heves szóváltások és összetűzések történtek. Az elmúlt héten a veszekedések odáig fajultak, hogy Pál József bieskát ragadott bátyjára csak a család tagjainak intervenciója akadályozta meg a büntényt.

Vasárnap délután azonban együtt ivott a két testvér egy Kajántói-uti kocsmában. Időközben ismét összevesztettek s végül is azzal váltak el, hogy végezni fognak egymással. Este tíz óra tájban Pál József behatolt bátyja la-

kásába és ismét fenyegetőzött. A két testvér a ház udvarán folytatta a veszekedést, amelynek hevében az ifjabbik Pál ismét bieskát rántott és odakiáltotta bátyjának:

— Ma még inni fogok a véredből.

Pál György erre felkapta az udvaron heverő vasvillát és kétszer öccsére sujtott. Pál József eszméletlenül esett össze. Azonnal telefonáltak a mentőknek. A mentőállomás azonban megtagadta a segélynyújtást azzal, hogy csak abban az esetben küldi el orvosait, ha orvosi bizonyítványt mutatnak be. Ily módon a sebesült 24 óráig orvosi segítség nélkül maradt, míg végül hétfőn este beszállították a sebészeti klinikára.

Pál György önként jelentkezett tette elkövetése után a IV. kerületi rendőrkapitányság előtt, ahol Boldin komiszár előtt-előadta a történetet. Itt jegyzőkönyvet vettek fel az esetről és a rendőrkapitányság abban a hitben, hogy ifjabb Pál sérülései könnyebb természetűek, szabadlábra helyezte Pál Györgyöt. Pál József azonban belehalt sérüléseibe, mire a gyilkos fivért letartóztatták és ma délelőtt átkísérték az ügyészégi fogházába.

— Sómér-ünnepély. A sómérek ünnepélye iránt máris óriási érdeklődés nyilvánul meg a közönség körében. A műsoros est sikerült az ötletesen összeállított nívós műsor biztosítja. Az ünnepély fénypontja Ujvári Péternek, a neves zsidó írónak mesejátéka a Rügyfakadás. A gúnyt-zsidó meggörböd alakja és a szabad gerinces zsidó ifjú alakjai elevenednek meg a közönség szeme előtt. Ezenkívül magánszámok és számos újdonság, mely egy kellemesen eltöltött estét fog szerezni a megjelent közönségnek. Az ünnepély a katolikus gimnázium dísztermében lesz megtartva április hó 2-án este fél 9 órai kezdettel.

Erről van Szó

* A Nerva szanatórium ambulanciáján szegények részére ingyen orvosi rendelés naponta délelőtt 8-9 között mindenféle betegeknek.

— Gömbös megcáfolja, hogy belépett volna az egységes pártba. Budapestről jelentik: A „Magyarország” mai reggeli száma azt írja, hogy Gömbös Gyula, a fajvédők vezére belépett az egységes pártba, melynek jutalmaképpen Bethlen római útja után belügyminiszternek nevezik ki. Bár Gömbös maga is megcáfolta a hírt, a híresztelést beavatott helyről külön is megcáfolták.

— Ujra szerencsétlenül járt egy vonat hibás váltoállítás következtében. Galaeből jelentik: Tegnap délelőtt a Barladból érkező személyvonat Gala állomáson téves váltoállítás következtében összekötözött a Kisenev—bukaresti személyvonattal. Az utasok közül négyen súlyosan megsebesültek, számos a könnyebben sebesült is. Az anyagi kár rendkívül nagy. Egy forgalmi tisztviselőt és két fűkezőt letartóztatták.

— Megölték a szardíniai rablóvezért. Milanóból jelentik: A szardíniai esendőrség tegnap éjszaka heves harc után golyóval leterítette Onorato Succu, hírhedt rablóvezért, kit tizenöt év óta üldöznek hasztalan. A rablóvezér több, mint hatvan gyilkosságot követett el. A harcban, mely egész éjszaka tartott, egy katona elesett, a bandavezér öccsét elve elfogták. Succu megölésével a szardíniai rablóvilág utolsó legendás alakja tűnt el, akiről az a hír járta, hogy nem fogja a golyó. Fejére nyolcvanezer lira volt kitérve.

— A kolozsvári ortodox hitközség nagy templomának főkántora, Weisz Izidor, akit a próbaév letételével a hitközség leszerződött, pénteken este és szombaton énekkarával tartja istentiszteletét.

— Az Ezra Hapoel vasárnap este 8 órai kezdettel tartja meg szokásos klub-összejövetelét, szórakoztató keretek között. Az összes tagokat és hozzátartozóikat ezután is meghívja az Elnökség.

— Álhír Strauss Richárd haláláról. Bécsből jelentik: Kedden a bécsi nagy Operaház előadásán az a hír terjedt el, hogy Strauss Richárd, a németek legnagyobb élő zeneköltője, aki Drezdában hangversenyt dirigált, hirtelen meghalt. Később megbizonyosodott, hogy otromba tréfáról volt szó. Tegnap este azonban újból felhívták telefonon Strauss villáját, ahonnan egy ismeretlen hang azt mondotta, hogy Strauss szívizékhüdben hirtelen meghalt. A család kétségbeesve azon, hogy nem tudott telefonösszeköttetést kapni Drezdával, repülőgépet rendelt és a nagy művész édesanyja és neje Drezdába repültek, ahol a hotel igazgatója megnyugtatta őket, hogy Strauss éppen most dirigál. Később Strauss maga is személyesen megjelent a hotelben. Akkor arra gondoltak, hogy minden biztonnyal betörök akarják kifosztani Strauss bécsi villáját, amelyből így akarták eltávolítani a családot. Ugyálszik, a dolog bosszu műve lehetett.

DECCA Hordozható, világhírű angol beszélőgépek, lemezek legolcsóbbak RÉVÉSZ BÉLA zeneműnkredésében, Marosvásárhelyt. — Kérjen ajánlatot.

Concurenta Brassó és vidéke legelőkelőbb közönségének **uriszabósága első helyen vezet** egy kivitelben mint szabásban. **Tehénpiac 4. Brassó. A fürdővel szemben.** **Szövetraktár** Saját készítményű kész férfi- és gyermekruhák

Hirdessen az Uj Keletben

SZINHÁZ

A Rom Péntek: Álarcosbál Vasárnap: Bolygó

MAC A színház

Második nász azt írta, hogy erre vigalmi adót kironárisban is, a gondatlónos szenzáció volt merész és páratlan lejteni napi gondjai

Cirkuszherceg mas sikerű Cirkusz félhárom órakor lesz a helyárok le lesz Baba. A legszebb A legértékesebb sz fogja ragadni a köz

Péntek: A baba (Nap Szombat 3-kor: Gül olesó helyárok roszatszám 351 Szombat 8-kor: Más ujdonság, elős zat 352.)

Vasárnap fél 11-kor: (Néhai Varga S Szorozatszám 352)

Vasárnap fél 3-kor: helyárrakkal. K zatszám 354.)

Vasárnap 6-kor: A Napibérlet 63. Vasárnap háromnegy Neményivel. szám 356.)

Hétfő: A második n Szorozat 357.)

Kedd: Tul a nagy K thászal. Nap

Onorati semr inființarea unei și Economie S. sunt invitați a l nerală constitutiv cii sus zise, care 10 aprilie 1927 primară evr., Str 7. cu următoare

1. Alegerea p rului al adunării designarea a 2 ac procesului verba

2. Stabilirea, capitalul social sarea regulată.

3. Fixarea sta ființării societății

5. Luarea la numiți în consili trei ani de către

6. Alegerea co durata de un an

7. Alegerea d 8. Aducerea scârcării fondato

9. Eventuale Reghin, la 31

Eljovit Sibiu, El Aján **שש** és fü árukat. Posta **פוסט** árúrun Szol

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A Román Opera műsora

Péntek: Álarcosbál.
Vasárnap: Bolygó hollandi.

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Második nászéjszaka. Egy párisi napilap azt írta, hogy erre a darabra jogos volna nagyobb díjazni adót kíróni, annyira mulatságos. Még párisban is, a gondtalan vidámság színpadja is különös szenzáció volt. Rendkívül szellemes, izlésesen merész és páratlanul kacagató. Aki el akarja felejteni napi gondjait, az ne mulassza el megnézni.

Cirkuszhercegnő olesó helyárrakkal. A diadalmas sikerű Cirkuszhercegnőnek, vasárnap délután félhárom órakor lesz az első olyan előadása, amikor a helyárrak le lesznek szállítva.

Baba. A legszebb operette. Legbájosabb zene. A legértékesebb szöveg. Andrau Babája magával fogja ragadni a közönséget.

Heti műsor

Péntek: A baba (Napibérlet 62 szám B. sorozat 350.)
Szombat 3-kor: Gül Baba (17-ik ifjúsági előadás, igen olesó helyárrakkal. Lengyel Irén föllépésévl. Sorozatszám 351.)

Szombat 8-kor: Második nászéjszaka (Francia bohózt-újdonóság, előszór. Premierbérlet 63. szám. Sorozat 352.)

Vasárnap fél 11-kor: KKASE műsoros torna-ünnepe. Nehai Varga Sándor tornatanár árvínak javára. Sorozatszám 353.)

Vasárnap fél 3-kor: Cirkuszhercegnő. (Délutáni olesó helyárrakkal. Karácsonyi, Tolnay, Hásszal. Sorozatszám 354.)

Vasárnap 6-kor: A második nászéjszaka. (2-odszor. Napibérlet 63. szám B. Sorozat 355.)

Vasárnap háromnegyed 9-kor: A baba. (Karácsonyival. Neményivel. Napibérlet 63. szám, A. Sorozatszám 356.)

Hétfő: A második nászéjszaka. (Napibérlet 64 szám A. Sorozat 357.)

Kedd: Tul a nagy Krivánon. (Lengyel Irénnel, Tolnay, Hásszal. Napibérlet 64 szám B. Sorozat 358.)

Convocare

Onorați semnatori ai acțiilor pentru înființarea unei „Bănci de Credit Mărunt și Economie S. A.” cu sediul în Reghin sunt invitați a lua parte la adunarea generală constitutivă pentru înființarea băncii sus zise, care se va ține duminica la 10 aprilie 1927 la ora 1/2 11 a. m. școala primară evr., Str. Gheorghe Coșbuc Nr. 7. cu următoarea ordine de zi:

1. Alegerea președintelui și a grefierului al adunării generale constitutive și designarea a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.

2. Stabilirea, că este sau nu asigurat capitalul social prin subscrierea și vânzarea regulată.

3. Fixarea statutelor societății.

4. Aducerea hotărârii în privata înființării societății.

5. Luarea la cunoștință a membrilor numiți în consiliul de administrație pe trei ani de către fondatori.

6. Alegerea comitetului de Censori pe durata de un an.

7. Alegerea directorului administrativ.

8. Aducerea hotărârii în privința descărcării fondatorilor.

9. Eventuale propuneri.

Reghin, la 31 Martie 1927.

Fondatorii

Eljovits és Weisz

Sibiu, Elisabeth-Gasse 32.

Ajánlunk elsőrendű

szalami és füstölthús

árukat. Postai csomagolás naponként.

Árunklesz előjegyzésnél

Szolíd kiszolgálás.

Közgazdaság

Megszigorítják a részvénytársaságok adó alá eső jövedelmének ellenőrzését

Helyszíni bizottságok fogják verifikálni az üzleti könyvek és mérlegek adatait

(Cluj-Kolozsvár, március 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Április végén jár le tudvalevőleg a részvénytársaságok múlt évi jövedelmének bevallására kitűzött határidő. Ezzel kapcsolatban a pénzügyminisztérium körrendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, amelyeknek felhívta a figyelmét arra, hogy az egyes adóokról szóló törvény 37-ik szakasza intézkedéseinek megfelelően a kereskedelem és ipar üzéséből származó jövedelem minden egyes vállalatnál az igazgatóság székhelyén esik adó alá, viszont a részvénytársaságok a saját székhelyükön fizetnek adót összes vállalataiknál és fiókjaiknál elért nyereségük után. A törvénynek ezt az alapelvét a pénzügyminisztérium a jövőben is respektálni kívánja, vagyis a nagyvállalatok és a részvénytársaságok megadóztatása ezentul is a cég székhelyén fog történni.

Csakhogy — folytatja a körrendelet — a törvény életbeléptetése óta a legtöbb vállalat és részvénytársaság, amelyek székhelye az üzemei, illetve a kitermelés helyén volt, központi irodájukat vagy Bukarestbe, vagy más nagy városba helyezték át, aszerint, hogy érdekeik hogyan kívánták. Ezeknél a vállalatoknál is eddig az adótörvény 37. szakasza értelmében az új székhelyen történt az adókiivetés. Emiatt azonban a kincstár nem mindig volt abban a helyzetben, hogy pontosan meg tudja állapítani a maga jogait. A székhelyen vezetett üzleti könyvek és mérlegek adatait ugyanis, amelyek az adókiivetés elemi alapját képezik, nem lehetett verifikálni és ellenőrizni a vállalat tényleges helyzetének megfelelően. Epen ezért a pénzügyminisztérium szükségesnek tartja, hogy ilyen esetekben az állam jogait minél

pontosabban lehessen megállapítani.

A pénzügyigazgatóságok ennek értelmében sürgős intézkedéseket kötelesek foganatosítani a bejelentett adatok ellenőrzésére. A kincstár képviselőitében speciális bizottságok fognak kiállani az egyes vállalatoknál és üzemeiknél, hogy adatokat szerezzenek be az illető vállalat termelőképességéről, a tényleges termelés mennyiségéről és értékéről, a különböző investálások, vagy javítások címén történt kiadásokról, amelyeknél részletesen ki kell mutatni, hogy milyen természetűek és miben állanak, továbbá az alkalmazott munkások és tisztviselők számáról és nemzetiségéről, valamint a léltár felértékelésének módzatairól, a gyártmányok, vagy termékek eladási áráról és általában minden olyan momentumról, amely az üzleti könyvekben szereplő tételekkel valamilyen összefüggésben van és alkalmas arra, hogy az adót minél pontosabban meg lehessen állapítani.

A tényleges adatok beszerzése érdekében képzetesebb adóügyi tisztviselőket fognak alkalmazni, akik ismerősek a helyzettel és akik az információk adatait és egyáltalában bármilyen eszközt felhasználhatnak munkájuk minél eredményesebb elvégzésére. Amint az összes adatok megvannak, azonnal közölni kell az illetékes pénzügyigazgatósággal, amelynek körzetében a szóbanforgó vállalat, vagy részvénytársaság székhelye van, hogy az adatokat az adókiivető-bizottságok felhasználhassák. Egyetlen vállalatnál sem fogják az 1927. évre szóló adót kiivetni, mielőtt az összes szükséges adatok nem állanak az illetékes pénzügyigazgatóság rendelkezésére.

Az ideiglenes román-görög kereskedelmi egyezményt rövidesen végleges szerződés fogja követni. Athénből jelentik: A görög sajtó elégtétellel fogadta a román-görög ideiglenes kereskedelmi egyezmény aláírását. Ezzel a megállapodással új fázisba jutott a két ország közötti kapcsolatok kimélyülése. Az „Estia” című lap annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy az ideiglenes egyezményt rövidesen végleges kereskedelmi szerző-

dés fogja felváltani, amely állandó jelleggel fogja a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatokat szabályozni.

A pénzügyminisztérium felfüggesztette a nagyváradi Lotru-vámiroda működését. Éveken keresztül foglalkozott az Uj Kelet, a gazdasági élet faktoraitól érkezett panaszok alapján, a nagyváradi Lotru-vámiroda üzelmével, amelyek súlyosabb károkat okoztak az országnak mint sok más

Tőzsde

A lej, miután a nyitásban 350-re javult, ma újabb árfolyamvesztéséget szenvedett. Ennek ellenére a kolozsvári piacon délután inkább kínálat volt és az irányzat is ellanyhult, üzletkötés azonban alig fordult elő.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3220—3230	—	—	491	3259	11016	13672	650 ¹ / ₄	1924
Newyork	166—167	51987	51987	2555	168	57250	71055	3376 ¹ / ₄	—
London	814—816	2525 ¹ / ₄	2525 ¹ / ₄	12402	818	2780 ³ / ₄	3450 ³ / ₄	16395	48568
Páris	665—675	2036	2036	—	662	2242 ¹ / ₂	2784	13260	391 ¹ / ₈
Milano	870—880	2385	2382 ¹ / ₂	—	780	2632 ¹ / ₂	3261 ¹ / ₂	15530	459
Prága	493—495	1539 ¹ / ₂	1539 ¹ / ₂	—	500	1695 ¹ / ₂	2104	—	296 ¹ / ₄
Budapest	2920—2930	9080	9080	—	2950	—	12406	59130	—
Belgrád	—	913 ¹ / ₂	913 ¹ / ₂	—	285	1005 ¹ / ₂	124837	5950	176
Bukarest	—	350	340	1675	—	343 ¹ / ₂	456 ¹ / ₂	2175	66 ¹ / ₂
Varsó	—	5795	5795	—	19	6395	7930	378 ³ / ₄	—
Bécs	2350—2360	7310	7310	—	2380	8055	—	476	—
Berlin	3970—3980	12325	12325	—	4000	13577	16843	80062	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 337, Páris 1675, Budapest 343¹/₂, Bécs 45650, Prága 2175

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt.

Cluj, Piata Unirii 7. szám. — Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen. Saját tőkéi 77 millió lej. — Affiliált intézetei: Tordaaranyos-Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Kereszturon, Szászregényvidéki Takaré- és Hitel r.-t. Szászregényben és népbank r.-t. B.-hunyadi. Minden bankügyletet legelőnyösebben végez. Engedélyezett devizahely. Aruraktárai a vasut mellett.

elhízázott kormányintézkedés. Az iroda ugyanis, amelynek koncessziója volt a CFR-től a biharpüspökön átmenő szállmányok kizárólagos elvámolására. Csak hogy a Lotru, amelynek koncesszióját egyszer már megvonták, majd utóbb kibővített hatáskörrel visszaadták, nemcsak a megengedettnél magasabb vámkezelési díjakat szedett, hanem sokszor olyan akadályokat gördített a szállmányok továbbítása elé, amelyek súlyosan hátráltatták az ország kivitelét. Egy konkrét esetről kifolyólag azután a kolozsvári kereskedelmi kamara érélyes akciót indított a Lotru-iroda ellene. Az akció eredményeképpen a pénzügyminisztérium vizsgálatot indított és a vámiroda működését felfüggesztette. A vámkezelést ezután a CFR hivatalos irodája intézi.

A kassai Franck pótkávé-gyár redukálja üzemét. Érsekujvárról jelentik: A Magyarok és Tornóc-vidéki cikóriatermelőgazdák értesítést kaptak a kassai Franck pótkávé-gyártól, hogy az idén nem reflektál nyereségére és azért a cikóriát termelő területeken más veteményt ültessenek. A gyár elhatározását azzal indokolja, hogy a nagy mértékben túlterhelt áruháza miatt ez évben kénytelen üzemét redukálni.

Elkészült az új postatörvényjavaslat. Bukarestből jelentik: A postaügyi vezérigazgatóság a posta- és távirádszolgálat színvonalának emelése érdekében törvényjavaslatot készített, amely több fontos újításon kívül a posta autonómiáját is biztosítani kívánja. A javaslatot a vezérigazgatóság már beterveztette előzetes jóváhagyás végett a közlekedésügyi minisztériumhoz, amely rövidesen a legfőbb gazdasági tanács elé fogja továbbítani.

Törökország lényegesen felemelte az importvámokat. Angorából jelentik: A török parlament törvényjavaslatot szavazott meg, amely lényegesen felemeli az importvámokat azon országokkal szemben, amelyeknek nincs kereskedelmi szerződésük Törökországgal. Az új vámok egészen tízenötzörösrésig mulják felül a kereskedelmi szerződésekben megállapított vámokat. Ugyanakkor a parlament felhatalmazást adott a kormánynak arra, hogy ideiglenes kereskedelmi egyezményeket kössön, legfeljebb kétévi időtartamra.

Pénzügyminiszteri körrendelet a vámkedvezmények elismeréséről. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium körrendeletet intézett az összes vámhivatalokhoz, amelyben elrendeli, hogy olyan esetekben, amikor a vámhivatalok különböző okok miatt nem ismerik el valamelyik importör vámkedvezményét és ezt az illető kifogásolja, a vámhivatalok kötelesek a reklamálást jegyzőkönyvbe foglalni és erről elismervényt kiadni. A pénzügyminisztérium felhívja a vámhivatalok figyelmét arra, hogy a fennálló rendelkezések értelmében súlyosan megbüntetik azokat a vámtisztviselőket, akik hanyagságból, vagy indokolatlanul nem akarják elismerni az importöröknek adott olyan kedvezményeket, amelyeket számukra törvényben biztosítottak.

Dughagyma

hosszúkás gömbölyű, foghagyma. zöld-ségmagvak, a legolcsóbban beszerezhetők

Weinberger Simon
Timisoara II. Kistér

Szerkesztői üzenetek

F. Móritz, Reghin. Az első kérdésre vonatkozólag a kiadóhivatal már intézkedett. Ami pedig a második kérdést illeti, erre vonatkozólag nem tudunk önnek más tanáccsal szolgálni, mint, hogy már most jó volna más irányban orientálódni, de az elhatározást addigra halasztani, amíg meglesz a döntés a szeszipar ügyében.

M. S. Ruscova, 1. Évekkel ezelőtt összeírták a román állampolgárok magyarországi követeléseit, amelyek kifizetési arányát 2:1-ben állapították meg. Speciális esetekben mint amilyen az öné is lesz, habár a levélből nem tűnik ki pontosan a követelés minősége, ha a felek nem tudnak békés úton megállapodni, egy román-magyar vegyesbizottság van hivatva dönteni. Ez a bizottság azonban még nem alakult meg. 2. A hadikölcsönkötvények beváltásáról szóló hírek még koraiak és így az sem felel meg a valóságnak, hogy Szatmár és Bihar megyében már meg is kezdték a beváltást. Ellenkezőleg, a Banca Naționala fiókjai csak nemrég hívták fel az érdekeltek figyelmét arra, hogy az annak idején deponált kötvényeket mindenki vegye át, mert különben megsemmisítik. Ez tehát nem nagyon biztató jel a beváltásra, habár nincs kizárva, hogy a Budapesten most folyó román-magyar hadiadósságtárgyalások során ebben a kérdésben is történik valamilyen intézkedés.

Régi előfizető, Diciosanmartin. Kérdésére a Palesztinahivatal fog válaszolni, ahová levelét áttettük.

Sz. Albert, Agristen. 1. A lapot a kiadóhivatal már megindította. 2. Mint kiránduló, bárki kiutazhat Palesztinába, de igazolni kell, hogy az ott tartózkodás ideje alatt meg tud élni anélkül, hogy bármilyen állást, vagy munkát vállalna. Bővebbet az Erdélyrészi Palesztinahivaltól tudhat meg, ahová levelét áttettük.

G. Zoltán, Tg.-Săucuse. 1. A tandij ügyében tessék közvetlenül az intézetnél, vagy pedig a svájci konzulátusnál (București, Str. Pitar Mosu 4.) érdeklődni. 2. Szerényen 100-150 frankból is megélhet, penzió drágább. 3. A román baccalaureatust csak bizonyos vizsgák letétele után ismerik el. Tessék erre vonatkozólag is közvetlenül az intézethez fordulni.

M. Vilmos, Baiamare. A vers írója erősszívű, lelke zsidó, de a vers maga — színtén szólva — annál gyengébb. Ilyen verseket, ilyen gyenge verseket még minden intelligens ember sem tud írni. Lehet hasznosabb, sokkal hasznosabb módon is szolgálni az eszmeinek.

G. A. M. Részt vehet minden rizikó nélkül mert itt nem jön számításba, hogy valaki idegen állampolgár.

L. Mihály Diciosanmartin. Elismerjük, nem kis bátorság kellett ahhoz, hogy — bevallása szerint — éveken át tartó irogatás után ilyen verseket küldjön be. Olvassa el a M. Vilmos, Baiamarenak szóló üzenetet és okuljon belőle. Különben is a „gyűlölet” — akármilyen nagy is — csak egy „t”-vel íródik, ellenben a zsidóság bizony két „t”-vel elnyomott nép.

Bencion, Ruscova. Hallgatni — az is felelet. Elnyelte a papirkosár.

W. J. A reklamált levél nem futott be hozzánk. Kérjük újból megírni, hogy miről van szó.

U.-s, Oradea. A felsorolt könyvek közül csak a következők jelentek meg magyar nyelven is: Zangvill: Komödien des Ghetto; Zweig: Die Sendung Samaels; Pinsker: Autoemanzipation; Nordau: Die konventionellen Lügen der Kulturmenscheit, Die Tragödie der Assimilation.

Kísérletező. A rendszeresen használt zománc — átlátszatlan ónoxiddal kevert üvegmáz, vagy alkálikus föld fémsulikat, illetve bóraxos üveg, amelyet olvasztás után vízzel finom porrá őrölnek. Az így nyert iszappal leöntik az edényt, vagy pedig belemártják, illetve ráfújják a glazurt, többszínű edényeknél ecsettel mázolják rá. Bővebbet a szakirodalomból tudhat meg.

K. F. Feltétlenül intelligens ember, akinek vannak mondanivalói, de még nem találta meg a megfelelő kifejezési formát. Az az érzésünk, hogy prózáirással inkább tudna boldogulni.

Hirdessen az Uj Keletben

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegés lefelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

Kiadó forgalmas helyen pékség, jó kemencével azonnal. Str. G. Tamás, (Galamb-u.) 41.

Egy nagy vertheim kassa sürgősen eladó. Árpád-ut 42. szám

Nagyforgalmu járási székhelyen, elhalálozás miatt egy ügyvédi iroda teljes berendezéssel, azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 2524

Eladó valódi farkas kutya Árpád-u. 15. ajtó 8.

Uri és nőidivat szakmában és kirakatrendezésben jártas segéd, ki a román, magyar, német nyelvet bírja, megfelelő állást keres helyben, esetleg vidéken. „Katonaviselt” jellegére a kiadóhivatal továbbít.

Barzel
fierarie
vasüzlet
Cluj-Kolozsvár
P. M. Viteaz 13.
Telefon
10-43

Csinosan butorozott

két külön bejáratu szoba 2-3 ur részére kiadó, esetleg ellátással. Erdeklődni lehet: Berkovitsné, Str. Jorga (v. Jókai-utca) 9.

Husvétii fűszerárak

narancs és citrom nagyobb mennyiségben kapható

LÉB FIVÉREK - Cluj
Telefon 4-71. Telefon 4-71.

Tavaszi ujdonságok

megérkeztek
NEUMANN M. Cluj férfi- és
fiu-ruha áruháza,
Piata Unirii 14.

Róth

cipésznél Szép-u. 2. sz. alatt készülnék a legújabb divatu cipő-különléges-ségek

Mégis csak legjobb a késnélküli

„IDEAL”

borotváló por, mely az ország területén higienia

szenpontból a legjobban elismert borotváló szer, az arcot nem marja, kellemes hatást hagy utána. Ovakodjunk az árvalmas utánzatoktól. Csak az „IDEAL” felírású a valódi. Mindenütt kapható. Egyedüli készítője:

Reszling József
fodrász

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sighetul-Marmatiei egyedárusítója Glanzmann Adolf illatszertár Strada Bogdan Voda No 30.

Szerk esztőség, kiadóhivatal és nyomda: Cluj-Kolozsvár, St. Baron L. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerk. és kiadóhivatal 9-77

Zs. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályaudvaron és vidéken 5 lej Bukarestben is 5 lej

1927 április 2 Szomb

Tárgyalás

Averescu kormánya után teljesen nyílt és antiszemita mozgalom. A végnélküli antiszemita mozgalom támasztotta álló posztulátumot állítja, hogy a diákmozgalom csak ezeket a követeléseket, különösen Goga járására tárgyalás alá veszi és a pontok egyrészt

A teljesített követelések gazdasági természetű pontok egyrészt nyolc részét megígérték, de a diákpolitikai természetű diákok kívánsága szerinti deletet, amely szerint csak zsidó hullákat beengedjenek a rendelettel egyidejűleg fesszort a jasi egyetem székére. A követelések azonban, amely a numbeiktatását sürgette, a katasitotta.

A követelések részben alatt a diákmozgalom antiszemita kilengések, de minthogy a pusztulá pontja éppen a numerus időre fokozottabb mértéget egyetemen az elméleti szemita agitáció. A közegyes alkalommal újabb hogy a numerus klauzusa sítése lehetetlen. Averescu nyilatkozatokban és a diákokban kategórikus és elhangon hivta fel a diákok vissza könyveivel, teljes avatkozzék az állam ügynek erre a beavatkozásnak sem koránál fogva joga.

Cuza professor egy interpellációja során Pe minisztert szoritotta nyitni a numerus klauzusa kérdéseben, de a minisztert, hogy bevezetni az egyetemekre. A közoktatásügyi miniszter laszolt az interpellációról a numerus klauzusz tsem lehet és erről a kérdés is hajlandó tárgyalni.

Az utóbbi időben miniszteri lapok is sorozatosokra a károkra, amely antiszemita mozgalom gyámsai miatt érik. De sem a cikkek, sem Averescu t felhívása nem akadályozta abban, hogy az elmúlt évben a kolozsvári, a egyetemeken az elmúlt évben azok a jelenetek, tendő óta tartó antiszemita egyetemen öltött nagyot galom, ahol az ujra megszártájban robbant ki.

Valószínűleg ezek az intézkedések a kormányt arra, hogy foglalkozzék a diákkérdéssel, irati iroda jelentése szerint miniszter, hogy a diákokat, elhatározta, hogy érintkezést az országos diákokkal. Ez a közvetlen érintkezés a kormány megbízásából